

**Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 77 hallituksen esityksen
johdosta laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta**

Eduskunta on 6 päivänä lokakuuta 1992 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi edellä tarkoitetun hallituksen esityksen n:o 204.

Valiokunta on käsitellyt tässä yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 17 päivänä marraskuuta 1992 lähettämän ed. Vistbackan ym. lakialoitteen n:o 44 laiksi maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta sekä eduskunnan valiokuntaan 7 päivänä kesäkuuta 1991 käsiteltäväksi lähettämät vuoden 1991 valtiopäiviltä olevat ed. S-L. Anttilan ym. toivomusaloitteen n:o 74/1991 vp maatilamatkailun kehittämisestä verotuksellisin keinoin, ed. Kalliksen ym. toivomusaloitteen n:o 96/1991 vp ympäristöinvestointien verotuskohtelun muuttamisesta, ed. Riihijärven toivomusaloitteen n:o 134/1991 vp vakuutusmaksujen saattamisesta vähennyskelpoiseksi metsäverotuksessa ja ed. Saapungin toivomusaloitteen n:o 142/1991 vp pienituloisten eläkeläisten metsäverotuksen huojentamisesta.

Hallituksen esityksen sisältö

Hallitus ehdottaa, että vuoden 1993 alusta toteutettaisiin tuloverouudistus, jonka keskeisenä sisältönä on pääomatulojen verotuksen eriyttäminen ansiotulojen verottamisesta. Uudistuksen toteuttamista tarkoittavat lakiehdotukset sisältyvät hallituksen esityksiin n:ot 200—209. Valiokunta on käsitellyt nämä esitykset samanaikaisesti ja siten myös kuullut niistä asiantuntijoita samanaikaisesti. Lisäksi verouudistukseen liittyy myöhemmin erikseen annettu ennakkopöytälain muuttamista tarkoittava hallituksen esitys n:o 244, joka on käsitelty näistä esityksistä erillisinä.

Valtiovarainvaliokunnan asettamassa verojaostossa, joka on valmistellut käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä koskevan mietinnön valiokuntaa varten, kuullut asiantuntijat on luettu hallituksen esityksestä n:o 200 annetussa mietinnössä n:o 74.

Hallitus ehdottaa, että pääomatulojen ja ansiotulojen verotus eriytettäisiin. Pääomatulojen verotusta koskevat keskeiset säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi eri esityksen perusteella käsiteltävään tuloverolakiehdotukseen. Maatilatalouden tuloverolakiin ehdotetaan tehtäväksi uudistuksesta aiheutuvat muut muutokset.

Maatilatalouden tuloverolain mukaan maatilatalouden tulo on maatilalla harjoitetun maatalouden ja maataloudeksi katsottavan sivuansio- toiminnan puhtaan tulon sekä laskennallisen metsätalouden puhtaan tulon ja hankintatyön arvon yhteismäärä. Hallitus ehdottaa, että maataloudesta ja metsätaloudesta saatuja tuloja ei enää verotettaisi maatilatalouden yhteisen tulolähteen tuloina, vaan maatalouden puhdas tulo ja metsätalouden puhdas tulo laskettaisiin erikseen.

Maatalouden puhdas tulo maatalouteen kohdistuvien korkojen vähentämisen jälkeen muodostaisi ehdotuksen mukaan maatalouden tuloksen, jonka verottamisesta ja maatalouden yritystulon jakamisesta pääoma- ja ansiotulou- osuuksiin säädettäisiin tuloverolaissa. Puun myyntitulon verottamista koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi tuloverolakiin. Maatilatalouden tuloverolakiin sisältyvä metsätalouden puhdas tulo olisi kuitenkin mahdollista valita tulon määrittämisperusteeksi 13 vuoden siirtymäkauden ajaksi. Metsätalouden puhdasta tuloa verotettaisiin tällöin ansiotulona.

Hallituksen esitykseen sisältyy lisäksi muuhun lainsäädäntöön tehdyistä ja ehdotetuista muutoksista aiheutuvia tarkennuksia maatalouden puhtaan tulon ja metsätalouden puhtaan tulon laskentaan. Hankintatyön arvoon ehdotetaan sovellettavaksi tuloverolain hankintatyön arvon määrittämistä ja verovapaata hankintatyön määrää koskevia säännöksiä, joten hankintatyön verotus tapahtuisi yhtäläisin perustein riippumatta siitä, verotetaanko hankintatyön tekijää muuten metsätalouden puhtaasta tulosta maatilatalouden tuloverolain mukaan vai puun myyntitulosta tuloverolain mukaan.

Aloitteiden sisältö

Lakialoitteeseen n:o 44 sisältyvä lakiehdotus sisältää lakialoitteesta n:o 41 aiheutuvat muutokset käsiteltävänä olevaan lakiehdotukseen.

Toivomusaloitteessa n:o 74/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin maatilatalouden edistämiseksi nostamalla lomamökkien poistoprosentin kuudesta kymmeneen prosenttiin sekä määrittelemällä maatilalan lomamökin verotusarvon samojen perusteiden mukaan kuin maatilalan tuotantorakennuksetkin, eli menojäännöksen mukaan, sekä määräisi, että lomamökit tontteineen luetaan maatilalan varallisuuteen.

Toivomusaloitteessa n:o 96/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireesti toimenpiteisiin ympäristöinvestointien poistoprosentin nostamiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 134/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin metsätuhojen vakuutusmaksujen saattamiseksi vähennyskelpoiseksi verotuksessa.

Toivomusaloitteessa n:o 142/1991 vp ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin pienitulois-

ten eläkeläisten metsäverojen huojentamiseksi silloin, kun myyntikypsää puuta ei metsässä ole.

Valiokunnan kannanotot

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin muutoksin.

3 §. Tuloverolain 32 §:n kohdalla lausuttuun viitaten valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätäisiin uusi 3 momentti, joka tarkoittaa sitä, ettei maa-aineksista saatuja myyntituloja veroteta maatilatalouden tuloverolain vaan tuloverolain nojalla.

10 §. Tuloverolain 114 §:n kohdalla lausuttuun viitaten maatilatalouden tuloverolaista ehdotetaan kumottavaksi maa-ainesten substanssi-poistoa koskeva säännös.

Käsitteliensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 10 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti sekä 17 ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 13 kohta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1235/88), 10 §:n 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (847/70) sekä 11 §:n 3 momentti ja 17 § 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (718/90),

muutetaan 1—3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 7 §:n 4 ja 5 kohta, 9 §:n 4 momentti, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 § mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, 9 §:n 4 momentti 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa laissa (1039/85) sekä 12 § muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 ja 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetuilla laeilla (847/80 ja 543/86), sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla (847/70 ja 509/73) sekä mainitulla 24 päivänä elokuuta 1990 annetulla lailla, uusi 13 kohta, 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla, uusi 6 kohta, lakiin uusi 10 d § sekä 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

1 ja 2 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

3 §

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Maatalouden tulokseen ei kuitenkaan lueta 5 §:n 1 momentin 5 ja 11 kohdassa tarkoitettuja maa-aineiksista saatuja tuloja. *Maatalouden tulosta laskettaessa ei myöskään vähennetä edellä mainittujen tulojen hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuneita menoja tai niihin liittyvien velkojen korkoja. (Uusi 3 mom.)*

4—7 ja 9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 §

(5 mom. poist.)

10 a, 10 c, 10 d, 12, 13, 14 a, 15 b, 20 ja 21 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännökset

(Kuten hallituksen esityksessä)

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteeseen n:o 44 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteisiin n:ot 74/1991 vp, 96/1991 vp, 134/1991 vp ja 142/1991 vp sisältyvät toivomusaloitteet hylättäisiin.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mattila, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Alaranta, Heikkinen, Hämäläinen, Kallis, Lahti-Nuuttila,

Louvo, Luukkainen, Malm, Ryyänen, Savolainen, Tiuri, Turunen ja Vähäkangas sekä varajäsenet Apukka, Backman, Linnainmaa, Niinistö, Pelttari ja Savela.

Vastalause

Maatilatalouden tuloverolakiin sisältyy lukuisia muutoksia, jotka johtuvat tänä vuonna säädetyistä kiinteistöverolaista. Kiinteistöverolaissa lievennettiin maataloudenharjoittajille verosta tulevia nettokustannuksia monin tavoin. Nyt eri lievennykset näkyvät vähennysoikeuksien laajennuksina käsittelyssä olevassa maatilatalouden tuloverolaissa.

Emme hyväksyneet kiinteistöveroa säädetäessä maa- ja metsätalouteen tehtyjä lievennyksiä. Edustaja Kalliomäen ym. kiinteistöverolakialoitteessa (LA 13) esitimme, että kiinteistöve-

ron veropohjasta tulee tehdä mahdollisimman kattava, jotta veroprosentit voidaan pitää kohtuullisina.

Esitämme poistettavaksi käsittelyssä olevasta lakiesityksestä kohdat, jotka liittyvät kiinteistöverouudistuksen toteuttamiseen ja joilla lievennetään maa- ja metsätaloudenharjoittajille uudesta verosta aiheutuvia nettorasituksia.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

maatilatalouden tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 15 päivänä joulukuuta 1967 annetun maatilatalouden tuloverolain (543/67) 5 §:n 1 momentin 13 kohta, 10 §:n 5 momentti, 11 §:n 3 momentti sekä 17 ja 18 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 13 kohta 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1235/88), 10 §:n 5 momentti 30 päivänä joulukuuta 1970 annetussa laissa (847/70) sekä 11 §:n 3 momentti ja 17 § 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (718/90),

muutetaan 1—3 §, 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 7 §:n 4 ja 5 kohta, (*poist.*) 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti, 12 §, 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 1 momentin 2 ja 4 kohta, 6 §:n 1 momentin 9 ja 12 kohta, 10 a §:n 1 ja 2 momentti, 10 c §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 5 momentti, 14 a §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 6 momentti, 15 b §:n 1 momentti, 20 §:n 1 momentti ja 21 § mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (*poist.*) sekä 12 § muutettuna 19 päivänä joulukuuta 1980 ja 11 päivänä heinäkuuta 1986 annetuilla laeilla (847/80 ja 543/86), sekä

lisätään (*poist.*) 7 §:ään, sellaisena kuin se on osittain muutettuna mainituilla 30 päivänä joulukuuta 1970 ja 15 päivänä kesäkuuta 1973 annetuilla laeilla, uusi 6 kohta, lakiin uusi 10 d § sekä 13 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa 24 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa, uusi 6 ja 7 kohta seuraavasti:

1—5 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

6 §

Edellä 4 §:ssä tarkoitettu tulon hankkimises-

ta tai säilyttämisestä johtuneita vähennyskelpoisia menoja ovat muun ohessa:

— — — — —
(9 ja 12 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

(13 kohta *poist.*)

7 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

9 §

(*Poist.*)

10, 10 a, 10 c, 10 d ja 12 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

13 §

Verovelvollisella on oikeus maatilán metsätalouden puhtaasta tulosta erikseen vähentää seuraavat suorittamansa menot jäljempänä mainittuín edellytyksín:

— — — — —
(4—6 kohta kuten valiokunnan mietinnössä)

(7 kohta *poist.*)

(2 mom. kuten valiokunnan mietinnössä)

14 a, 15 b, 20 ja 21 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Voimaantulosäännökset

(Kuten valiokunnan mietinnössä)

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 1992

Matti Luttinen
Lea Savolainen

Tuulikki Hämäläinen
Jouni Backman
Juhani Vähäkangas

Pentti Lahti-Nuuttila
Asko Apukka

